

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XXXIV):

„Mitul Bunului Împărat” și pacea și liniștea imperiului –
„FERICITE AUGUSTE ÎMPĂRATE” și patriotismul pro-dinastic!

Ruffini mai scria că «întâmplările țărilor românești sunt ... strict legate de cele ale țărilor învecinate» și că «trebuie să cunoaștem întreaga istorie a Orientului balcanic, pe cea poloneză, pe cea a Regatului Sfântului Ștefan, a imperiului habsburgic și a imperiului otoman.» Astăzi, e greu de înțeles atitudinea Curții de la Viena la suplicele românilor. Acum, privind într-o perspectivă istorică înțelegem că împăratul nu putea avea alte interese decât nobilimea; iar iobagii români au arătat (la 1784) că pot conduce lupta socială și își pot impune revendicările în fața unor intelectuali divizați de interese.

Mitul „Bunului Împărat” s-a născut în Transilvania odată cu instaurarea habsburgilor, apogeul fiind în timpul domniei lui Iosif al II-lea. Pentru a păstra la un nivel redus opoziția marilor mase ale populației, pentru pacea și liniștea imperiului, Curtea de la Viena a insuflat - tuturor popoarelor stăpânite - sentimentul de patriotism pro-dinastic, asociind împăratul cu imaginea unui trimis al lui Dumnezeu pe pământ, instanța supremă, marele protector împotriva sistemului social ostil. Trecând în revistă petițiile românilor, între 1743 – 1892, se poate analiza și evoluția mișcării petiționarismului:

– „Memoriul din 1743 – Supplex Libellus” al episcopului Inochentie Micu-Klein, dar și miile de petiții care i-au urmat; amintim doar cele peste 19.000 de petiții pe care românii le-au înmănat lui Iosif al II-lea (în 1773);

– „Supplex Libellus Valachorum” (1791-1792) din care reproducem începutul: «„FERICITE AUGUSTE ÎMPĂRATE” Fiindcă, în cîrmuirea acestui imperiu, cea mai înaltă țintă și cel mai îndreptățit gând al Maiestății Voastre este acela ca, pretutindeni, drepturile atît ale omului, cît și ale

societății civile, să se extindă, înainte de toate, la toți membrii care o alcătuiesc prin unirea lor și susțin și cu viața și cu avutul lor sarcinile conservării ei, și ca o parte dintre cetățeni să nu se rupă de „cealaltă”, pentru a o lipsi „pe aceasta” cu silnicie de drepturile ei și a o asupri; de aceea națiunea română care trăiește în Marele Principat al Transilvaniei pe calea acestei suplici cade în mod public la tronul Maiestății ”Voastre” și se roagă din toate puterile să i se dea înapoi străvechile drepturi, care sînt legate prin însăși firea lucrurilor de toți cetățenii și de care, în secolul trecut, ea a fost despuiată, (...), fără nici un drept, ci numai din cauza vitregiei acelor timpuri.»

-„Petiția Adunării Naționale de la Blaj către împăratul” dată de națiunea română care «s-a întrunit (...) din toate regiunile acestui Mare-Principat – în un număr de peste 40000 la Blaj, s’a declarat și proclamat ca națiune de sine stătătoare, și după încredințare prin jurământ, că va rămânea vecinic credincioasă Maiestății Voastre și Înaltei Case de Austria și că va lucra neîntrerupt, conform intereselor Maiestății Voastre, potrivit intereselor patriei și ale națiunii – și-a început consultațiunile (...)»». Cunoscută ca PETIȚIA NAȚIUNII (Blaj, 4 mai 1848) revendicările sunt naționale și sociale.

-„Petițiunea generală a fruntașilor români din Transilvania Ungaria, Banat și Bucovina către împăratul”, (25 februarie 1849) semnată de 10 fruntași, între care «Andrieu Șaguna-episcop român eparchial din Transilvania, Ioan Mocioni de Foen –proprietar în Banat, A. Treboniu Laurianu din Transilvania, dr. Eudoxiu Hurmuzachi...». La început se preciza că românii sunt «națiunea cea mai numeroasă în ținuturile locuite de dînsa – a fost, decînd aceste țări au avut marea fericire de a ajunge sub domnia blîndă a vechei Case de Austria, devotată cu o neîntreruptă fidelitate Înaltei Dinastii; ea n’a lăsat să treacă nici un prilej fără să fi dat în faptă dovezi despre această credință și s’a speriat în fața nici unei jertfe cerută de interesele Statului și de acele ale Dinastiei, cu toate că dînsa a fost apăsată de către celelalte națiuni conlocuitoare și cu toate că a fost de secolii încoace exclusă prin legile feudale dela toate drepturile convenite unei națiuni, ba în anii din urmă a fost amenințată chiar cu nimicire de către Maghiarii cari hrănesc tendențe separatiste.»

-„Memoriul fruntașilor români din Transilvania, Ungaria, Banat și Bucovina către Consiliul de miniștri” (5 martie 1849): «Înalt Minister Împăratesc, Petițiunea națiunii române din Monarchia Austriacă e deja în mâinile Maiestății Sale, ale preagrațiosului și adînc veneratului nostru Monarch. (...) Națiunea română așteaptă cu dor nespus, dar și cu încredere și nădăjduire hotărîrea asupra dorințelor ei, despre care e convinsă, că sunt și drepte și potrivite(...)»

-„Protestul deputaților români din Dieta transilvană contra uniunii Transilvaniei cu Ungaria” (9 decembrie 1865); reproducem începutul protestului: «Sacratissimă Cesară-Regească și Apostolică Maiestate, Preagrațioase Domnitor, Națiunea română din Transilvania, deși de secolii cea mai apăsată, a fost totdeauna credincioasă apărătoare a Tronului, a patriei și a Monarchiei. Abia a trecut un deceniu și jumătate decînd s’a înlăturat și în țeara aceasta apăsătorul jug al feudalismului și decînd păreau a se ivi și pentru dînsa zorile unei libertăți constituționale. Însă odată cu bucuria de a se vedea ridicată la demnitatea, de mult meritată, de națiune politică și de a intra și dînsa ca atare în sistema politică națională de Stat a Transilvaniei, se apropie totodată, ca un torent, cel mai mare pericol care amenință, sub forme constituționale, stingerea vieții sale naționale. (...)»

-„Petițiunea alor 1493 Români din Transilvania supusă Maiestății sale Împăratului în audiența dela 31 decembrie 1865 ” semnată de „preaumiliți supuși George Barițiu și dr. Ioan Rațiu

–Brașov și Turda la 31 octombrie 1866” și „împuternicitorii: 1 Archiepiscop și Metropolit, 1 episcop, 2 prepoșiți episcopesci, 12 canonici, 3 vicari episcopesci, 41 protopopi, vice-protopopi și administratori protopopesci, 486 preoți-parochi, preoți ajutători și preoți profesori, 6 profesori de teologie, 1 egumen, 1 ieromonach, 171 institutori și învățători, 100 proprietari de clasă mijlocie, 41 proprietari de mine de aur și argint, 21 comercianți, primari, notari, industriași, proprietari mici din orașe și sate și agricultori.”;

- Pronunciamentul de la Blaj (3/5 mai 1868): «Inteligența română (...) a aflat cu cale a se aduna într-o unire și între marginile legii, a discuta, atât asupra situațiunii politice prezente, în care, în contra voinții sale, se vede aruncată pe sine și pe națiunea română, cât și ca cetățeni credincioși augustului monarh (...) asupra mijloacelor ce le consideră a fi singur corespunzătoare spre delăturarea nemulțumirilor interne ce domnesc în națiunea română din Transilvania».

Actul a avut un larg ecou, fiind prima acțiune împotriva regimului dualist austro-ungar; autorii protestului colectiv au fost învinuiți de guvernul maghiar de „crima conturbării păcii publice”. Procesul penal al autorilor și ziariștilor care au răspândit „Pronunciamentul” a început la Tribunalul penal Tg-Mureș (la 21 nov. 1868) fiind sistat prin rescriptul împărațesc din 16 dec. 1868, de teama agitațiilor. Actul, nefiind un memoriu, nu cerea drepturi ci le afirma, cerând aplicarea lor, cea mai importantă fiind autonomia Transilvaniei și implicit lichidarea regimului dualist austro-ungar, repunând în dezbatere și tactica politică: activism sau pasivism?

-„Memoriul Conferinței naționale Sibiiane din 5-6 Maiu 1872, ca expunere de principii date publicului român spre a le folosi și a se orienta la statorirea unei programe naționale”; „Memoriul de la Blaj, din 3 iulie 1872”, apărut și în Tribuna nr. 173 (1-13 august 1892) semnat de „Ioan Vancea arhiepiscop, ca președinte al conferinței, G. Barițiu – ca secretar referent, Ilie Măcelariu și dr. Ioan Rațiu”.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxxiv-mitul-bunului-imparat-si-pacea-si-linistea-imperiului-fericite-auguste-imparate-si-patriotismul-pro-dinastic-128362.html>

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the website Tribuna.ro. The address bar shows the URL: www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxxiv-mitul-bunului-imparat-si-pacea-si-linistea-imperiului-fericite-auguste-imparate-si-patriotismul-pro-dinastic-128362.html. The page features a banner for 'REDUCERI la florile de toamnă' with a 'CAMELIA'S SIBIU' logo. Below the banner is the Tribuna logo and the tagline 'Dintotdeauna pentru totdeauna!'. A navigation bar contains categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main article title is '2017-Anul tribuniștilor memorandiști (XXXIV): „Mitul Bunului Împărat” și pacea și liniștea imperiului – „FERICITE AUGUSTE ÎMPĂRATE” și patriotismul pro-dinastic!'. Social media sharing icons for Facebook, Twitter, and LinkedIn are visible, along with a search bar and a 'Cautare' input field. At the bottom, it shows the date '20.08.2017 22:57', '143 vizualizari', and '0 comentarii'.